

ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

KỈ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN TIỂU HỌC TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG

NXB ĐÀ NẴNG

MỤC LỤC

Chu Thị Thủy An, Chu Thị Lộc An	01
SỬ DỤNG BLENDED LEARNING TRONG BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN TIỂU HỌC ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG	
Lê Thị Thúy An, Đinh Thị Kiều Loan	14
NÂNG CAO KỸ NĂNG HỌC TẬP TRỰC TUYẾN CHO SINH VIÊN: NGHIÊN CỨU TRƯỜNG HỢP SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC TIỂU HỌC TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY NGUYÊN	
Lê Thục Anh	34
TỔ CHỨC DẠY HỌC THEO DỰ ÁN CHỦ ĐỀ TÂM LÝ HỌC PHÁT TRIỂN LỨA TUỔI HỌC SINH TIỂU HỌC CHO SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC TIỂU HỌC	
Trần Thị Kim Cúc, Nguyễn Phan Lâm Quyên	46
PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC DẠY HỌC TÍCH HỢP CHO SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC TIỂU HỌC ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC	
Nguyễn Ngọc Đan, Tăng Minh Dũng, Dương Minh Thành, Lê Thái Bảo Thiên Trung	58
ĐÀO TẠO SINH VIÊN SƯ PHẠM TIỂU HỌC DẠY TOÁN VỚI ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN: GÓC NHÌN TỪ KHUNG TPACK	
Huỳnh Trọng Dương, Phạm Nguyễn Hồng Ngự	72
QUY TRÌNH XÂY DỰNG CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO NGÀNH GIÁO VIÊN TIỂU HỌC Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG - KINH NGHIỆM TỪ TRƯỜNG ĐẠI HỌC QUẢNG NAM	
Nguyễn Thị Châu Giang	90
XÂY DỰNG KHUNG NĂNG LỰC DẠY HỌC TÍCH HỢP TRONG MÔN TOÁN CỦA SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC TIỂU HỌC	

TỔ CHỨC DẠY HỌC THEO DỰ ÁN CHỦ ĐỀ TÂM LÝ HỌC PHÁT TRIỂN LỨA TUỔI HỌC SINH TIỂU HỌC CHO SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC TIỂU HỌC

Lê Thục Anh

Trường Sư phạm - Trường Đại học Vinh

Tác giả liên hệ: Lê Thục Anh, email: anhlt@vinhuni.edu.vn

Tóm tắt: Dạy học theo dự án là một trong những phương pháp dạy học góp phần đáp ứng mục tiêu của việc đổi mới phương pháp dạy học từ tiếp cận kiến thức sang tiếp cận năng lực người học. Bài viết trình bày một số vấn đề về dạy học theo dự án và vận dụng vào tổ chức dạy học chủ đề Tâm lý học phát triển lứa tuổi học sinh tiểu học cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học. Với các đặc trưng như định hướng thực tiễn, định hướng sản phẩm, định hướng phát triển năng lực nghề nghiệp, dạy học theo dự án sẽ tạo hứng thú cho người học thông qua các tình huống thực tiễn, giúp người học phát huy tính tự giác, tự lực, tinh thần trách nhiệm, rèn luyện kỹ năng mềm, phát triển khả năng học tập.

Từ khóa: dự án; dạy học dự án; lứa tuổi học sinh tiểu học; tâm lý học lứa tuổi học sinh tiểu học.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Dạy học theo dự án là một trong những phương pháp dạy học góp phần đáp ứng mục tiêu của việc đổi mới phương pháp dạy học hiện nay, khắc phục được những hạn chế nhất định của phương pháp dạy học truyền thống. Dạy học theo dự án giúp người học năng động, tự lực, chủ động, tích cực trong việc chiếm lĩnh tri thức, có sự gắn kết giữa lí thuyết và thực tiễn; tạo môi trường cho sự hỗ trợ, thúc đẩy lẫn nhau trong học tập và hướng tới sự phát triển toàn diện.

Dạy học theo dự án là phương pháp dạy học lấy người học là trung tâm, với định hướng phát triển năng lực, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học. Trong quy trình dạy học theo dự án ở các trường đại học, sinh viên cần chủ động trong việc lĩnh hội tri thức mới, từ việc xây dựng dự án, lập kế hoạch đến thực hiện và đánh giá, báo cáo kết quả của dự án. Bài viết này trình bày một số vấn

đề về dạy học theo dự án và vận dụng vào tổ chức dạy học chủ đề Tâm lý học phát triển lứa tuổi học sinh tiểu học cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

2.1. Một số vấn đề về dạy học theo dự án

Dạy học theo dự án là một mô hình tổ chức lớp học nhằm làm năng động hóa lớp học truyền thống vốn lấy bài học làm trung tâm và giảng viên là trọng tâm. Dạy học theo dự án hướng tới mục tiêu lâu dài, lấy người học làm trung tâm, liên kết nội dung và tích hợp với các vấn đề thực hành thực tế. Có sự thay đổi vai trò giữa giảng viên và sinh viên trong học tập: giảng viên lùi lại, đảm nhận vai trò dẫn dắt và trao quyền cho sinh viên làm chủ quá trình học tập, sinh viên thể hiện tinh thần trách nhiệm đối với việc học, từ đó tạo dựng môi trường học tập chủ động hơn. Viện Giáo dục Buck (Hoa Kỳ) đã định nghĩa dạy học theo dự án “là một phương pháp tiếp cận trong đó người học đạt được kiến thức và các kỹ năng thông qua làm việc trong một khoảng thời gian dài để nghiên cứu và trả lời cho một câu hỏi phức hợp, một vấn đề, hoặc giải quyết thử thách” (Hoàng Anh Đức & Tô Thụy Diễm Quyên, 2019).

Bài học thiết kế theo dự án chứa đựng nhiều kỹ thuật dạy học khác nhau, có thể lôi cuốn được mọi đối tượng người học không phụ thuộc vào cách học của họ. Thông thường sinh viên sẽ được hỗ trợ thêm của giảng viên để giải quyết vấn đề, hiểu sâu nội dung hơn. Các phương tiện kỹ thuật cũng được sử dụng để hỗ trợ việc học. Trong dạy học theo dự án, việc thực hiện dự án của sinh viên/nhóm sinh viên có thể vận dụng nhiều cách đánh giá khác nhau để giúp họ tạo ra những sản phẩm có chất lượng. Dự án học tập của sinh viên/nhóm sinh viên được xem là sản phẩm cơ bản của quá trình dạy học theo dự án. Dự án học tập là những thiết kế có chủ đích để thu hút tư duy của sinh viên xung quanh các kỳ vọng, nội dung và các kỹ năng mà họ cần hình thành. Một dự án học tập được bắt đầu từ việc phân tích mục tiêu (phân tích vấn đề) để hình thành ý tưởng, trên cơ sở đó, thiết kế các hoạt động để triển khai và thực hiện ý tưởng. Thực hiện các dự án học tập đòi hỏi sinh viên phải giải quyết được một, hoặc một nhóm vấn đề cụ thể, vượt qua khỏi các giải pháp mà sinh viên đã biết từ trước, qua đó đòi hỏi họ phải nỗ lực để hoàn thành trong một khoảng thời gian nhất định. Vì vậy, đầu ra của các dự án học tập là kiến thức, kỹ năng và thái độ cần được phát triển.

Thực hiện dự án học tập, sinh viên sẽ trải qua một quá trình tìm tòi, khám phá để giải quyết một dự án nằm trong thử thách đòi hỏi tư duy. Vì vậy, phương pháp học theo dự án là một trong những phương pháp học toàn diện giúp cho sinh viên không chỉ đạt được kiến thức và kỹ năng nền tảng, mà còn giúp cho học sinh phát triển toàn diện các kỹ năng cần thiết. Học tập theo dự án, sinh viên được khuyến khích tìm tòi và thực hành kiến thức được học để tạo ra các sản phẩm của chính mình. Ngoài ra, giảng viên sẽ đồng hành cùng sinh viên trong suốt thời gian triển khai dự án để giúp các em nhận ra được các ưu điểm và các mặt cần cải thiện, từ đó giúp các em phát triển được năng lực của mình.

Dạy học dự án có những đặc điểm sau:

- Định hướng thực tiễn: bài học thiết kế theo dự án phải đi kèm với những tình huống của thực tiễn xã hội, thực tiễn nghề nghiệp cũng như thực tiễn đời sống và những vấn đề này phù hợp với trình độ và khả năng nhận thức của sinh viên.
- Định hướng những nội dung quan trọng: mục tiêu của phương pháp này là giúp sinh viên nắm được những chuẩn mực và các khái niệm chính nằm trong trọng tâm bài học và cách áp dụng nó vào thực tế.
- Mang tính phức hợp, liên môn: bài học thiết kế theo dự án có sự kết hợp kiến thức của nhiều lĩnh vực và nhiều môn học khác nhau để sinh viên có thể giải quyết những vấn đề mang tính phức hợp.
- Định hướng hành động: trong quá trình giảng dạy, giảng viên sẽ giúp sinh viên lĩnh hội những kiến thức lý thuyết, đồng thời kết hợp với hoạt động thực tiễn, thực hành để củng cố, rèn luyện kỹ năng hành động của sinh viên.
- Phát triển kỹ năng làm việc nhóm: thông thường các dự án học tập của sinh viên được tổ chức theo nhóm. Điều này đòi hỏi và cũng phát triển kỹ năng làm việc nhóm của sinh viên. Đặc điểm này còn được gọi là học tập mang tính xã hội.
- Định hướng sản phẩm: trong quá trình thực hiện dự án, các sản phẩm được tạo ra không chỉ giới hạn trong những thu hoạch lý thuyết, mà trong đa số trường hợp các dự án học tập tạo ra những sản phẩm vật chất của hoạt động thực tiễn, thực hành.
- Có nhận xét và đánh giá quá trình: sinh viên được yêu cầu đưa ra và nhận lại các phản hồi từ phía giảng viên để nâng cao chất lượng sản phẩm mình tạo nên, suy nghĩ về những gì đã học được (Trịnh Văn Biều et al., 2011).

Như vậy, dạy học theo dự án giúp người học phát triển các kỹ năng cần thiết cho cuộc sống hiện tại, tương lai trong bối cảnh xã hội dựa trên nền tảng tri thức và công nghệ cao. Dạy học theo dự án giúp các nhà trường, lớp học có thể tạo dựng được môi trường học tập và từng bước hình thành năng lực cần thiết cho người học đáp ứng yêu cầu về nguồn nhân lực ở thế kỷ XXI. Đặc biệt, dạy học theo dự án lấy nhóm các kỹ năng học tập và cải tiến làm trọng tâm, qua đó giúp sinh viên rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp và kỹ năng sống (khả năng linh hoạt và thích ứng, tự định hướng bản thân, luôn có tinh thần cải tiến và trách nhiệm).

2.2. Quy trình tổ chức dạy học theo dự án chủ đề Tâm lý học phát triển lứa tuổi học sinh tiểu học cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học

Với quan điểm người học là chủ thể của hoạt động nhận thức, chúng tôi đề xuất quy trình dạy học theo dự án trong đào tạo sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học gồm 4 giai đoạn và 9 bước như sau:

Giai đoạn 1: Xây dựng dự án

Bước 1: Xác định chủ đề và tên của dự án.

Việc xác định chủ đề và tên dự án phải căn cứ vào nội dung chương trình môn học và các môn học khác có liên quan. Tên của dự án có thể do giảng viên, sinh viên/nhóm SV đề xuất; tuy nhiên, tên dự án cần phù hợp với mục tiêu, nội dung chương trình và điều kiện thực tế.

Bước 2: Thảo luận, xác định mục tiêu của dự án.

Giảng viên cần định hướng cho sinh viên xác định đúng mục tiêu của dự án, lập kế hoạch chi tiết cách thức tổ chức các hoạt động, xây dựng bộ câu hỏi định hướng, cung cấp tài liệu tham khảo hoặc địa chỉ truy cập các nội dung liên quan, chuẩn bị cơ sở vật chất, trang thiết bị hỗ trợ các em trong việc thực hiện các hoạt động của dự án. Sinh viên cần thảo luận, xác định rõ mục tiêu, yêu cầu cần đạt, các nhiệm vụ cụ thể của dự án.

Dưới sự hướng dẫn và hỗ trợ của giảng viên, sinh viên xây dựng bộ câu hỏi định hướng cho chủ đề dự án mà nhóm lựa chọn làm điểm tựa để triển khai dự án. Bộ câu hỏi định hướng phải bao gồm hệ thống câu hỏi xuyên suốt dự án, phát triển tư duy ở các cấp độ. Bộ câu hỏi định hướng giúp dự án tạo ra sự cân bằng giữa việc thấu hiểu nội dung và việc khám phá những ý tưởng hấp dẫn khiến việc học trở

nên phù hợp với người học. Bộ câu hỏi định hướng bao gồm các câu hỏi khái quát, câu hỏi bài học và câu hỏi nội dung hướng dẫn việc tiếp thu bài học.

Kết thúc giai đoạn 1, sinh viên cần xây dựng được đề cương nghiên cứu cho dự án của nhóm. Đề cương nghiên cứu là bản thuyết minh về ý nghĩa, nội dung và phương pháp nghiên cứu của đề tài dự án.

Giai đoạn 2: Lập kế hoạch thực hiện

Bước 3: Xác định nhiệm vụ và thời gian thực hiện trong nhóm.

Giảng viên đưa ra kế hoạch chung, thống nhất mốc thời gian. Sinh viên trong từng nhóm chủ động thảo luận về các nhiệm vụ cần thực hiện, xác định các sản phẩm cần tạo ra khi hoàn thành dự án, giải pháp thực hiện nhiệm vụ, từ đó chia công việc thành các gói nhỏ để mỗi nhóm nhỏ hoặc cá nhân đảm nhận một phần. Nhiệm vụ của từng nhóm, cá nhân cần thật cụ thể, chi tiết về nội dung công việc, cách thức tiến hành, địa điểm thực hiện, thời gian hoàn thành.

Căn cứ vào mục tiêu, quỹ thời gian thực hiện dự án và kế hoạch triển khai của sinh viên, giảng viên sẽ có những góp ý, chỉnh sửa cho hợp lý nhằm giúp các em thực hiện đúng hướng, đúng kế hoạch đề ra. Sản phẩm cuối của giai đoạn này là bản kế hoạch thực hiện. Kế hoạch thực hiện dự án cần làm rõ các nội dung như: Nghiên cứu lí thuyết; Tìm hiểu thực trạng; Tiến độ và tính khả thi của dự án.

Giai đoạn 3: Thực hiện dự án

Bước 4: Xây dựng hệ thống lí thuyết.

Để thực hiện dự án, sinh viên cần nắm vững các kiến thức cơ sở có liên quan đến dự án. Đây là một nhiệm vụ quan trọng trong quá trình thực hiện dự án.

Giảng viên cần cung cấp cho sinh viên các tài liệu liên quan hoặc đường link kết nối với kiến thức chuyên ngành. Sinh viên tiến hành phân tích - tổng hợp các tài liệu có liên quan để xây dựng cơ sở lý luận của đề tài dự án.

Bước 5: Tiến hành khảo sát thực trạng và xử lý kết quả khảo sát.

- Nhóm nghiên cứu lựa chọn các phương pháp như phỏng vấn, quan sát, điều tra bằng bảng hỏi... để tìm hiểu thực trạng vấn đề nghiên cứu của dự án dựa trên khung lý thuyết đã được xây dựng ở bước 3.

- Tùy theo nội dung nghiên cứu và loại thông tin thu thập được, nhóm nghiên cứu thiết kế các Mẫu nhập thông tin trong Excel, mã hóa các biến (các chỉ tiêu).

- Giảng viên hướng dẫn để các nhóm nghiên cứu lựa chọn các phương pháp và thực hiện khảo sát; thu thập và xử lý dữ liệu để nhập vào các thông tin. Trên cơ sở đó đưa ra những phân tích, đánh giá về thực trạng.

Bước 6: Hoàn thiện sản phẩm của dự án.

Hướng dẫn sinh viên trình bày kết quả nghiên cứu dự án môn học dưới dạng một báo cáo khoa học. Trong phạm vi dự án môn học, có thể trình bày sản phẩm dự án theo cấu trúc sau:

- *Phần mở đầu:* trình bày chi tiết về mục đích nghiên cứu (mục tiêu của dự án); nhiệm vụ nghiên cứu; đối tượng nghiên cứu; khách thể nghiên cứu; phạm vi nghiên cứu; phương pháp nghiên cứu;

- *Phần nội dung báo cáo:* bao gồm các nội dung và kết quả nghiên cứu mặt lý luận, nghiên cứu thực tiễn và các giải pháp đề xuất;

- *Phần kết luận và kiến nghị:* tóm tắt kết quả đạt được của đề tài dự án, các vấn đề chưa đạt được so với mục tiêu đặt ra ban đầu, chú ý đến các kết quả mới, nổi bật mà đề tài đã đạt được.

Giai đoạn 4: Trình bày kết quả và đánh giá.

Bước 7: Sinh viên trình bày kết quả. Kết quả của dự án là sản phẩm sinh viên có thể đem ra giới thiệu, trình chiếu trước nhóm hoặc trước lớp.

Bước 8: Sinh viên nhận xét, đánh giá. Việc đánh giá kết quả của sinh viên gồm hai phần: sinh viên tự đánh giá kết quả sản phẩm của mình, của nhóm mình và kết quả đạt được của các sinh viên khác, nhóm khác.

Bước 9: Giảng viên nhận xét, đánh giá, kết luận.

Giảng viên là người cuối cùng đánh giá, nhận xét tổng quát về quá trình thực hiện dự án và sản phẩm thu được của từng nhóm, đánh giá chung kết quả của dự án học tập để cả lớp cùng rút kinh nghiệm cho các dự án sau. Bên cạnh đó, giảng viên có thể gợi mở, định hướng các chủ đề mới để tổ chức thực hiện các dự án học tập tiếp theo.

2.3. Một số dự án học tập trong dạy học chủ đề Tâm lý học phát triển học sinh tiểu học cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học

Dựa trên yêu cầu cần đạt của chủ đề Tâm lý học phát triển học sinh tiểu học, chúng tôi đề xuất một số hình thức dự án học tập sau:

- Dự án tìm hiểu: trong các dự án tìm hiểu, trên cơ sở hệ thống lý thuyết đã được học, sinh viên tiến hành khảo sát thực trạng đối tượng để thu thập dữ liệu phục vụ cho việc tìm hiểu thực trạng vấn đề của dự án. Trong dạy học chủ đề Tâm lý học phát triển học sinh tiểu học, có thể gợi ý một số dự án tìm hiểu như: 1) Mức độ thích ứng với cuộc sống nhà trường của học sinh tiểu học; 2) Khả năng ghi nhớ/chú ý/tri giác... của học sinh tiểu học; 3) Đời sống tình cảm của học sinh tiểu học...;

- Dự án nghiên cứu: khi thực hiện những dự án nghiên cứu, ngoài sản phẩm là hệ thống lý thuyết, sinh viên cần đề xuất được các biện pháp, rút ra được những lưu ý, kết luận sư phạm cần thiết để tổ chức có hiệu quả hoạt động dạy học và giáo dục học sinh tiểu học. Trong dạy học chủ đề Tâm lý học phát triển học sinh tiểu học, sinh viên lựa chọn dự án nghiên cứu, có thể phát triển và triển khai trên cơ sở các dự án tìm hiểu.

2.4. Minh họa tổ chức dạy học dự án chủ đề Tâm lý học phát triển học sinh tiểu học cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học

* Mục tiêu của dự án:

- Về kiến thức: sau khi thực hiện xong dự án này, sinh viên cần:
 - + Phân tích được các quá trình và trạng thái tâm lý gắn liền với hoạt động nhận thức của lứa tuổi học sinh tiểu học;
 - + Hiểu được đặc điểm phát triển các phẩm chất và thuộc tính tâm lý của nhân cách học sinh tiểu học và các biểu hiện tâm lý cụ thể ở học sinh tiểu học;
 - + Phân tích được các yếu tố làm nên tiền đề cho sự phát triển tâm lý học sinh tiểu học.
- Về kĩ năng: sinh viên cần hình thành được các kĩ năng:
 - + Vận dụng hiểu biết về đặc điểm tâm lý của học sinh tiểu học vào thực tiễn dạy học và giáo dục tiểu học;
 - + Kĩ năng làm việc nhóm, kĩ năng thuyết trình, kĩ năng thu thập và xử lý thông tin,...;

- + Phân tích, đánh giá kết quả nghiên cứu thu được và trình bày báo cáo dự án.
- Về ý thức, thái độ:
 - + Chủ động, tích cực, tự giác trong học tập;
 - + Có ý thức phối hợp trong các hoạt động nhóm và chịu trách nhiệm trước nhóm, trước tập thể lớp;
 - + Hứng thú học tập, thực hiện dự án học tập, biết áp dụng vào thực tiễn giáo dục tiểu học.
- Về năng lực: phát triển được năng lực phát hiện và giải quyết vấn đề, thu thập và xử lý thông tin, kết nối tri thức.

** Tiến trình thực hiện.*

Các bước thực hiện dạy học theo dự án:

Giai đoạn 1: Xây dựng dự án

Bước 1: Xác định chủ đề và tên của dự án.

Hình thành dự án học tập: nhận biết và phân tích đặc trưng tâm lý của giai đoạn lứa tuổi học sinh tiểu học, cần nêu và phân tích được các yếu tố đóng vai trò làm nền tảng của sự phát triển tâm lý ở giai đoạn lứa tuổi này. Trong đó, cuộc sống nhà trường tiểu học với những đặc điểm của nó đã tạo nên những điều kiện xã hội cho phát triển tâm lý của học sinh tiểu học. Dự án để minh họa cho nội dung dạy học này được đề xuất là “*Thực trạng thích nghi với cuộc sống nhà trường của học sinh tiểu học*”.

Bước 2: Thảo luận, xác định mục tiêu dự án.

Giảng viên tổ chức cho sinh viên thảo luận, làm rõ mục tiêu của dự án học tập, xây dựng bộ câu hỏi định hướng:

- Câu hỏi khái quát: cuộc sống nhà trường tiểu học với những đặc điểm của nó đã tạo nên những điều kiện xã hội nào cho phát triển tâm lý của học sinh tiểu học.
- Câu hỏi bài học:
 - + Cuộc sống nhà trường tiểu học với cuộc sống của trẻ trước khi đến trường có những điểm gì khác biệt?
 - + Cuộc sống nhà trường tiểu học đã đặt ra trước trẻ những yêu cầu đòi hỏi gì?

+ Cuộc sống nhà trường tiểu học đã “cho” trẻ những gì để tạo lập nên sự phát triển tâm lý?

- Câu hỏi nội dung, gồm:

+ Điểm cơ bản trong nội dung của cuộc sống nhà trường tiểu học?

+ Điểm cơ bản về chế độ sinh hoạt trong cuộc sống nhà trường tiểu học?

+ Hoạt động học tập và sự phát triển tâm lý của các em?

+ Các mối quan hệ cá nhân, xã hội, sự phát triển tâm lý của các em?

+ Sự thay đổi vị thế xã hội của trẻ, sự phát triển tâm lý của các em?

+ Những khó khăn mà học sinh gặp phải khi gia nhập vào cuộc sống nhà trường?

Căn cứ vào bộ câu hỏi định hướng nêu trên, nhóm sinh viên lập kế hoạch chi tiết cách thức tổ chức các hoạt động dưới dạng đề cương nghiên cứu đề tài dự án theo cấu trúc của một báo cáo khoa học đã được hướng dẫn trước đó. Giảng viên góp ý để giúp sinh viên chỉnh sửa đề cương nghiên cứu một cách hợp lý và khả thi nhất để triển khai dự án ở các bước tiếp theo.

Giai đoạn 2: Lập kế hoạch thực hiện

Bước 3. Xác định các nhiệm vụ và thời gian thực hiện trong nhóm.

- Xây dựng kế hoạch thời gian: giảng viên thống nhất với các nhóm một số mốc thời gian cũng như khoảng thời gian cần thiết cho mỗi hoạt động, cho các nhóm biết trước khi xây dựng kế hoạch thực hiện, cụ thể như: nghiên cứu lí thuyết; Tìm hiểu thực tế; hoàn thành sản phẩm: thu thập kết quả, hoàn thiện dự án.

- Lập kế hoạch thực hiện dự án: giảng viên cần hướng dẫn cho sinh viên về kế hoạch thực hiện, các nhóm xây dựng kế hoạch chi tiết cho nhóm mình và xác định các công việc cần thực hiện. Các nhóm trình bày kế hoạch thực hiện, thảo luận cách thức thực hiện từng công việc và đưa ra phương án tối ưu. Các nhóm báo cáo kế hoạch thực hiện theo góp ý của giảng viên về các nội dung sau:

+ Nghiên cứu những vấn đề lí thuyết: đặc điểm cuộc sống nhà trường của học sinh tiểu học; Những khác biệt của cuộc sống nhà trường tiểu học với cuộc sống của các em trước khi đến trường; sự không phù hợp giữa đặc điểm tâm lí, hành vi ứng xử của nhân cách trẻ với nội dung, đối tượng, hoàn cảnh hoạt động mới mẻ của trẻ...

+ Nghiên cứu thực trạng: những khó khăn của học sinh khi gia nhập cuộc sống nhà trường tiểu học thể hiện trong các dạng hoạt động khác nhau như: hoạt động học tập; hoạt động giao tiếp; hoạt động vui chơi; hoạt động lao động và các hình thức hoạt động tập thể khác.

- Kiểm tra tính khả thi của dự án: sau khi các nhóm nộp bản báo cáo, giảng viên xem xét và góp ý cho bản kế hoạch chi tiết của từng nhóm về tính khả thi, hiệu quả và tiến độ của dự án.

Giai đoạn 3: Thực hiện dự án

Bước 4: Xây dựng hệ thống lí thuyết.

Trên cơ sở kế hoạch đã xây dựng, sinh viên thực hiện các nhiệm vụ, bám sát bộ câu hỏi định hướng đưa ra. Từng thành viên trong nhóm thực hiện theo nhiệm vụ được phân công, tiến hành thu thập, nghiên cứu tài liệu, tìm kiếm và xử lí thông tin để xây dựng khung lý thuyết của đề tài dự án.

Ở bước này, sinh viên tiến hành nghiên cứu lý thuyết theo câu hỏi định hướng, nghiên cứu trả lời các câu hỏi nội dung. Các thông tin thu được từ nghiên cứu tổng hợp, phân tích để xây dựng hệ thống lý thuyết cho dự án. Trên cơ sở khung lý thuyết để tìm hiểu thực trạng những khó khăn của học sinh gặp phải về các mặt nhận thức, xúc cảm và hành vi ứng xử khi trẻ đi học lớp 1.

Bước 5: Tiến hành khảo sát thực trạng và xử lý kết quả khảo sát.

- Nhóm nghiên cứu lựa chọn các phương pháp như phỏng vấn, quan sát, điều tra bằng bảng hỏi... để tìm hiểu thực trạng mức độ thích nghi với cuộc sống nhà trường của học sinh tiểu học dựa trên khung lý thuyết đã được xây dựng ở bước 3.

- Các kết quả thu được về thực trạng được nhập vào các mẫu nhập thông tin theo các nội dung:

- + Thích nghi với nội dung của cuộc sống nhà trường tiểu học;
- + Thích nghi với chế độ sinh hoạt trong cuộc sống nhà trường tiểu học;
- + Thích nghi với các mối quan hệ trong cuộc sống nhà trường tiểu học;
- + Thích nghi với vị thế xã hội - vị thế học sinh.

Trên cơ sở các kết quả định lượng thu được, hướng dẫn để nhóm nghiên cứu phân tích, đánh giá về thực trạng mức độ thích nghi với cuộc sống nhà trường của học sinh tiểu học.

Bước 6: Hoàn thiện sản phẩm của dự án.

Sinh viên thống nhất trong nhóm để chỉnh sửa về nội dung và hình thức trình bày, hoàn thành nội dung dự án, viết báo cáo, sau đó kiểm tra tiến độ và hoàn thành sản phẩm. Giảng viên cần giám sát, kiểm tra, đôn đốc các nhóm hoạt động, kịp thời đưa ra các chỉ dẫn và định hướng hoạt động cho các nhóm.

Giai đoạn 4: Trình bày kết quả và đánh giá

Bước 7: Sinh viên trình bày kết quả.

Chuẩn bị trình chiếu PowerPoint. Các nhóm tổng hợp kết quả trình bày báo cáo trước lớp. Giảng viên nhận xét kết quả của hoạt động nhóm có hiệu quả hay không, các thành viên khác theo dõi, rút ra nhận xét.

Bước 8: Sinh viên nhận xét, đánh giá.

Mỗi thành viên trong nhóm tập trung trả lời các câu hỏi, giải đáp những câu hỏi của giảng viên và các bạn sinh viên khác, nhóm khác. Sinh viên có thể tự đánh giá kết quả nghiên cứu của nhóm mình. Mỗi nhóm thảo luận, đánh giá kết quả thực hiện dự án, rút kinh nghiệm cho quá trình học tập để thực hiện tốt hơn ở các dự án sau này.

Bước 9: Giảng viên nhận xét, đánh giá, kết luận.

Giảng viên đánh giá, nhận xét từng nhóm, các thành viên trong nhóm; đánh giá quá trình triển khai dự án, sự thành công của dự án. Đồng thời, giảng viên có thể gợi mở, định hướng những chủ đề mới để có thể tổ chức thực hiện các dự án học tập tiếp theo.

3. KẾT LUẬN

Dạy học theo dự án là hình thức dạy học hiện đại, hướng đến chủ thể hoạt động học tập nhằm trang bị kiến thức, nâng cao ý thức, hoàn thiện các kĩ năng, phát triển các năng lực cần thiết cho sinh viên. Áp dụng quy trình tổ chức dạy học theo dự án đối với chủ đề Tâm lý học phát triển lứa tuổi học sinh tiểu học giúp phát triển kiến thức và các kỹ năng liên quan thông qua những nhiệm vụ mang tính mở,

khuyến khích sinh viên tìm tòi, hiện thực hoá những kiến thức đã học trong quá trình thực hiện và tạo ra những sản phẩm của chính mình. Với các đặc điểm như định hướng thực tiễn, định hướng sản phẩm, định hướng phát triển các năng lực nghề nghiệp, tổ chức dạy học theo dự án chủ đề Tâm lý học phát triển lứa tuổi học sinh tiểu học góp phần tạo hứng thú cho sinh viên thông qua các tình huống thực tiễn, giúp họ phát huy tính tự giác, tự lực, tinh thần trách nhiệm, rèn luyện các kỹ năng mềm, phát triển các năng lực học tập.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. David Moursund. (2003). *Project-based learning using with ICT*. Eugene.
- [2]. Hoàng Anh Đức, & Tô Thụy Diễm Quyên. (2019). *Học tập qua dự án*. Giáo dục Việt Nam.
- [3]. Joseph L. Polman. (2002). *Deigning Project-Based Science Learning Environments*. NARST.
- [4]. Lê Thực Anh. (2022). Tổ chức dạy học dự án cho sinh viên theo định hướng phát triển năng lực nghiên cứu khoa học. *Khoa học Giáo dục Việt Nam*, 18(12), 12-17.
- [5]. Phan Trọng Ngọ. (2005). *Dạy học và phương pháp dạy học trong nhà trường*. Đại học Sư phạm.
- [6]. Trịnh Văn Biều, Phan Đồng Châu Thủy, & Trịnh Lê Hồng Phương. (2011). Dạy học dự án-Từ lí luận đến thực tiễn. *Khoa học Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh*, 28, 3-12.